

Önsöz

Preface

Saçlar tarih boyunca yaş, cinsiyet, ırk, toplumsal sınıf, politik konum, dinsel aidiyet, güç ve sağlık gibi birçok sosyolojik simgenin odağı olmuştur. Çoğu zaman saçlarımızı kendimizle ilgili ilk mesaj, kimliğimizi karşımızdakine açıklamanın ilk yolu, yani güçlü bir "kimlik belirteci" olarak kullanmaktayız. Saçların günümüze kadar aktarılan sembolik gücünü, antik çağlarda mitolojik öykülerde, efsanelerde bulabiliriz. Yunan mitolojisinde güzelliğiyle tanrıları bile kıskandıran Medusa, tanrıça Athena'nın lanetine uğramış, güzellik simgesi saçlarının her bir teli yılanı dönüşmüştür. Saçlarının güzelliğiyle bilinen Mısır Kraliçesi Berenice'nin, eşinin savaştan sağ dönüşüne adanmış amber renkli güzelim saçları fedakarlık simgesi olmuştur. Zeus herkes görsün diye onun saçlarını gökyüzüne yerleştirmiştir (Coma Berenices: Berenice'nin saç takımıydı). Günümüzde saç ekimi için en ideal koşullar ve kaynaklar tartışılırken İskandinav mitolojisinde kutsal savaş tanrısı Thor sevgi göstergesi olarak saçlarını kaybeden eşi Sif için altın tellerden saç yaptırmıştır. Filmlere bestelere konu olmuş Kutsal Kitapta geçen Samson ve Delilah'ın öyküsünde ise saç gücü simgelemektedir. Samson Tanrı'nın desteğini ve ona verdiği inanılmaz gücünü Delilah'ın onun saçlarını kandırarak kesmesiyle kaybetmiştir.

Sosyolojik çalışmalar, tüm bu öyküler, aslında geçmişte ve günümüzde politik konumun, toplumsal sınıfın ve güç, sadakat, öfke vb duyguların simgesi olmuş saçların kaybıyla giden hastalıklarda, hastalar üzerinde bu kaybın nasıl bir "değersizleşme" duygusu yarattığını anlamamıza yardımcıdır. Deri hastalıkları polikliniklerimize saç dökülmesi ve diğer saç hastalıkları nedeniyle olan başvurularda, hekim-hasta ilişkisinde konunun önemini, kişide yarattığı gerginliği bilerek yaklaşmak önemli olabilir.

Bugün kıl folikülü biyolojisi hakkında moleküler bilgilerimizin giderek artmakta, saç hastalıklarının etyopatogenezi daha çok tartışılmakta ve tedavi alanında özellikle kök hücre hedefli çok sayıda araştırma yapılmakta olduğunu biliyoruz. Bu nedenle bu sayımızda, kök hücrelerden saç kamuflej ürünlerine kadar giden, geniş içerikli bir yelpazeyi, saç folikülünün küçük ama son derece karmaşık bir yapı olduğunu "Mini Karmaşık Organ; Kıl Folikülü" başlığıyla vurgulayarak açtık. Öncelikle, bu karmaşık yapının içinde yer alan kök hücre nişinin en tipik örneğini oluşturan hücrelerle başladık, yapım, yıkım döngüsünü seyrinde mükemmel bir haberleşme ağıyla mucizevi bir şekilde sağlanan kıl homeostazını, dış dünyaya açılan bu küçük kanalların kendini koruduğu immün mekanizmayı irdeledikten sonra, saç hastalıklarını, nedenlerini, bu hastalıklardaki tanı metotlarını, ruhsal açıdan beden imajının temel parçası olarak saç dökülmelerini ve en yeni saç ekim yöntemlerinden kozmetik yaklaşımlara değin tedavilerini aktarmaya çalıştık.

Bu sayıda yer alan derlemelerin klinik pratiğimizde bir başvuru kaynağı olmasının yanı sıra, genç meslektaşlarımıza saç hastalıkları alanında yapacakları araştırmalar için ufuk açmasını diliyorum.

Bu sayıda kendi şematik ve klinik resimleri ile ve değerli emekleriyle katkı veren tüm yazarlara çok teşekkür ederim.

Özlem Dicle